

Bjurholms kyrka, Västerbotten.

Viktiga händelser för kyrkan, relaterade till källor.

1926	*Restaurering av kalkduk från 1740-talet.	ATA. Dnr 965.
1930	*Förslag till nytt gravkapell. Ritningar av Einar Lundberg, Stockholm.	ATA
1935	<p>Kyrkan uppfördes av trä (resvirke) efter ritningar av arkitekt Kjell Wretling från 1933 (andra förslagsställare var arkitekterna Knut Nordenskjöld och E. Kjellin). Byggmästare var Viktor Grenholm och J. G. Holmström.</p> <p>Wretlings ritning omarbetades något. Lanterninen fick enklare och fastare former. Fönsterna fick omfattningar. Större utrymme skapades i koret för katafalkplats. Den gamla grunden av granit borttogs helt. Ny grund av betong. Trappa av kryssharnad granit. Golv i vindfång av kalksten. Väggarna putsade ut- och invändigt efter uppförandet. Väv uppspänt i valvet som målades med matt oljefärg. Utvändigt avfärgades kyrkan i gul färg. På plankstommen uppsattes ett lag med impregnerad papp, 1 tums spräckpanel, armerade reveteringsmattor, prima kalkbruk som sedan avfärgades. Taktäckning med enkupigt rött tegel, men med kopparplåt på tornets takytor. Predikstol av skulptören David Wretling (stommen tillverkad av snickaren N. O. Wennman, Fredrika). Dopfunt snidad av snickaren N. O. Wennman, Fredrika. Altarskåp, skulpterad och målat med motivet ”Uppståndelsen” (samma motiv som i den uppbrunna kyrkan), efter förslag av konstnärinnan Hildur Haggård, Stockholm (träskärningen utförd av firman Åhlstedt & Tunholm). Haggård skänkte även två reliefer till kyrkan, föreställande ”Moses slår vatten ur klippan” och ”Heliga tre konungars tillbedjan”. Orgel från J. V. Grönlund, Kåge. Orgelfasad från firman Otto Wretling, Umeå.</p> <p>Kyrkan uppfördes som den tredje på platsen. Första kyrkan grundlades 1802 och uppförd 1806–1807 av Olof Olsson i Nyby (träkyrka, brädslagen ut- och invändigt, yttertak av spån, brädvalv, 18 bänkrader). Kyrkan revs 1875, men dess utseende är känt genom äldre fotografi. Kyrkogården invigdes 1806, utvidgad 1859. Den andra kyrkan uppfördes efter ritningar av arkitekt E. E. von Rothstein, av byggmästare Hallin från Hamre i Ångermanland 1875. Kyrkan förstördes vid brand under pågående restaurering, 1932 (en mässkrud och en mässbok från 1700-talet samt allt kyrksilver förstördes i branden).</p>	ATA. Byggnads- beskrivning. Umebladet 1935-04-10 och 1935-06- 18.

1958–1961	<p>Restaurering (arkitekt Kjell Wretling, Umeå).</p> <p>*Panel och listverk utvändigt av trä, oljemålat i grågul ton. Panelen lades ovanpå befintlig putsyta. Tornets släta träpanel ommålad i samma ton.</p> <p>*Wc installerad.</p> <p>(förslag till dekorerings och färgsättning i kyrkorummet av konstnären Stig Wretling. Byggnadsstyrelsen hade reservationer mot förslaget, vilket inte tycks ha kommit till verkställighet).</p>	ATA.
(1960)	*Ombyggnad av kyrkoherdebostället.	ATA.
1961	*Utvidgning av kyrkogården (arkitekt Åke Lundberg).	ATA.
1963	*Utvändig ommålning (delvis ny utvärdig panel?).	ATA.
1966–1967	<p>Invändig restaurering av arkitekt Kjell Wretling, Umeå.</p> <p>*Innertakets träfiberplattor överklädd med ny råspontad barrträpanel som oljelaserades i himmelsblått.</p> <p>*Sprickor i väggarnas puts lagade. Ommålning av väggarna i samma kulör som befintlig.</p> <p>*Läktarens bänkar borttagna. Istället inställdes lösa stolar.</p> <p>*Främre och bakre bänkparen borttagna.</p> <p>*Ny dopfont med högre placering (av Albert Ekman, Backfors. Ritad av skulptören Bernt Helleberg).</p> <p>*Ny vägg uppsatt bakom orgeln för skapande av uppehållsrum för kören och vänande brudpar.</p> <p>Garderobutrymmen och toalett uppförd i anslutning till uppehållsrummet.</p> <p>*Tornkammare inredd.</p> <p>*Takisolering.</p> <p>*Ny kyrkorgel från Grönlunds, framflyttad på läktaren.</p> <p>*Krucifix av brons på korväggen (förgylld), utförd av konstnären David Wretling, Umeå.</p>	ATA. Dnr K 393/ 66. ATA. Dnr K572. Dnr 4779.
1971	<p>*Utvidgning av kyrkogård</p> <p>*Ekonomibyggnad på kyrkogården.</p>	ATA. Dnr T 5609/71, 3033 K280, 02635.
1975–1976	<p>*Nytt gravkapell (Marcus kapellet), uppfört enligt förslag av Bengt Lidström, VAB, från 1974. Gravkapellet skulle placeras i anslutning till den gårdsgrupp som prästgården och drängstugan bildade. Byggnaden uppförd med stående panel (målad med falurödfärg), rött tegeltak, gröna portar och spröjsade fönster. Altarbord av hemslöjdskonsulent Wilhelm Sundqvist. Vävnad på korväggen av textilkonstnär Margit Westin, Sävar.</p> <p>*En orgel från Grönlunds skulle anskaffas till det nya kapellet.</p>	ATA. Dnr 5857.

1977	*Värmeslinga runt tornets hängrännor pga. isbildning,	ATA. VK 1977-11-25.
1979	*Utvändig ommålning med ljusgul oljefärg (Gideon Jonsson, Rusksele). *Översyn av fönsternas blyramar.	ATA. VK 1979-07-20.
1980–1981	*Tornkors med glob, i järnplåt (förgylld), var sönderrostat. En kopia skulle tillverkas i koppar, men den skulle inte förgyllas utan målas gul (enligt RAÄ).	ATA. Dnr 4698/80. VK 81-06-03.
1985	*Hk-toalett i vapenhuset i utrymme under den befintliga södra läktartrappan. *Förslag till omdisponeringar inom Bjurholms kyrkogård. Urngravar, nya gångvägar och gravkvarter.	ATA. Dnr 11. 393-2023.
1992	*Minneslund anlagd, enligt förslag av trädgårdstekniker Edmond Jonasson, Bjurholm. *Tillbyggnad med garage och förråd på ekonomibygnaden.	ATA. Dnr 25- 7176/92. ATA. Dnr 22- 1242/92.
1997–1998	*Program, kostnadskalkyl och bygghandlingar upprättade av Folke Eriksson Ingenjörers byrå 1996. Utförare L. Markström B& R Konsult. *Utvändig ommålning. *Slipning, lackning av golv. *Tillverkning av skrudskåp. *Inköp av orgelpallar.	ATA. Dnr 225- 13370/96. Dnr 330-2013- 1997.
2003	*Program och bygghandling av Folke Eriksson Ing. byrå AB för byte av tegel på norra takfallet till falstegel av tyskt fabrikat.	